

Monitoring Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Grudziądza w latach 2004 – 2015 za okres od stycznia do grudnia 2013 roku.

1. CEL OPERACYJNY : Wspieranie osób i rodzin będących w trudnych sytuacjach życiowych w wysiłkach zmierzających do odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania

Działanie	Nazwa zadania	Efekty uzyskane w wyniku realizacji zadania
1.1 Ograniczenie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom najuboższym.	1.1.1 Udzielanie pomocy materialnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, innymi ustawami i uchwałami Rady Miejskiej.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Wypłacanie następujących świadczeń: -zasiłków okresowych 2.985 os. -zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych 9.785 os. -zasiłków celowych na dożywianie 9.776 os. -zasiłków stałych 587 os. Polski Czerwony Krzyż w Grudziądzu 1. Udzielenie pomocy w formie paczek żywnościowych dla : - 103 osób chorych w podeszłym wieku - 30 pacjentów Oddziału Opieki Długoterminowej Regionalnego Szpitala Specjalistycznego w Grudziądzu. 2. Refundowanie zakupu leków - 3 osoby. 3. Zaopatrzenie w odzież, obuwie, pościel, sprzęt gospodarstwa domowego – 365 osób. 4. Zaopatrzenie w obuwie w ramach akcji „Stop bosym stopom” – 49 osób. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Zaopatrzenie w odzież, obuwie, pościel, sprzęt gospodarstwa domowego, meble – 3061 osób. Koło Grudziądzkie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta 1. Udzielenie pomocy w formie paczek żywnościowych - 175 rodzin. 2. Przygotowanie kolacji wigilijnej dla około 500 osób bezdomnych i żyjących w niedostatku. 3. Dostarczenie 200 ton żywności dla około 5 tys. osób w ramach programu PEAD.
	1.1.4 Rozwijanie szeroko rozumianego poradnictwa dla osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, w tym tworzenie biur porad społecznych, przeciwdziałanie bezradności tej grupy osób.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Prowadzenie pracy socjalnej – 4.236 rodzin. 2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) – 2.003 rodziny.
	1.1.5 Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich - dożywianie w szkołach, wyprawka szkolna, dopłata do przedszkola, wypoczynek wakacyjny, bilety na imprezy sportowe i kulturalne.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Zapewnienie gorącego posiłku 318 dzieciom do 7 roku życia, 1.763 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. 2. Zorganizowanie wspólnie ze Związkiem Miast Nadwiślańskich wycieczki do Torunia dla 18 dzieci. Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Dofinansowanie zakupu podręczników szkolnych w ramach rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” dla: - 191 uczniów w klasach I szkoły podstawowej - 176 uczniów w klasach II szkoły podstawowej - 114 uczniów w klasach III szkoły podstawowej - 111 uczniów w klasach V szkoły podstawowej

		- 17 uczniów w klasach II zasadniczej szkoły zawodowej - 103 uczniów w klasach II liceów i techników - 408 uczniów słabowidzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w st. lekkim oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. 2. Dofinansowanie 50% do opłat za niektóre świadczenia przedszkoli miejskich - 23 rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. 3. Zapewnienie wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresie ferii: - zimowych – 225 dzieci i młodzieży na kwotę 17.265,00 zł - letnich – 405 dzieci na kwotę 32.362,50 zł . Polski Czerwony Krzyż w Grudziądzu 1. Doposażenie w podstawowe przybory szkolne 151 dzieci. 2. Zorganizowanie zabawy „Czerwonokrzyska gwiazdka” i wydanie paczek świątecznych dla 150 dzieci. 3. Dofinansowanie 1023 posiłków w szkołach dla 12 dzieci. Koło Grudziądzkie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta Przygotowanie i wydanie paczek świątecznych dla 437 dzieci.
	1.1.6 Tworzenie i wspieranie programów wsparcia rodzin wielodzietnych zagrożonych ubóstwem: pomoc materialna, poradnictwo, system ulg: komunikacja miejska, opłaty w placówkach oświatowych itp.	Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu Przyznanie 2.816 stypendiów szkolnych, w tym: - 2.756 stypendiów wypłaconych przez szkoły - 60 stypendiów wypłaconych przez Urząd Miejski - 50 jednorazowych zasiłków dla uczniów - 8 stypendiów od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego na pomoc materialną dla zdolnych uczniów szkół średnich kończących się maturą. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Udzielenie pomocy finansowej 494 rodzinom wielodzietnym. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Dożywianie dzieci w ramach akcji „Podziel się posiłkiem” – 331 dzieci.
	1.1.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy materialnej dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz innych form wsparcia tych rodzin.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Kontynuowanie współpracy z GBŻ - darowizny w postaci produktów żywnościowych GBŻ przekazał jedenastokrotnie, przygotowano paczki świąteczne dla 151 rodzin. 2. Zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w otwartych konkursach ofert.
	1.1.11 Zwiększanie zasobów lokali socjalnych na potrzeby osób o niskich dochodach.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Nieruchomościami w Grudziądzu 1. Przydzielenie osobom o niskich dochodach, po eksmisjach 60 lokali socjalnych. 2. Zawarcie 79 umów najmu na lokale komunalne z osobami o niskich dochodach, w tym z 3 wychowankami placówek opiekuńczo - wychowawczych.
1.2 Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w	1.2.2 Zapewnienie usług opiekuńczych i wspierających ludziom starym w miejscu zamieszkania.	Polski Czerwony Krzyż w Grudziądzu 1. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych w zakresie pielęgnacji -137 osób. 2. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 32 osoby.

życiu społecznym ludzi starych i chorych.		Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Zapewnienie usług opiekuńczych dla 254 osób.
	1.2.3 Rozwój placówek wsparcia dziennego dla osób starych, inicjowanie tworzenia domów dziennego pobytu, klubów seniora, zespołów usług socjalnych (posiłki, fryzjer, pranie, sprzątanie za odpłatnością).	Dom Dziennego Pobytu w Grudziądzu Zapewnienie opieki dla 74 pensjonariuszy.
	1.2.4 Wspieranie rodzin opiekujących się starszym, całkowicie niesamodzielnym członkiem rodziny (usługi opiekuńcze, poradnictwo psychologiczne, medyczne).	Polski Czerwony Krzyż w Grudziądzu Podejmowanie działań analogicznych do wykazanych w Zadaniu 1.2.2. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Podejmowanie działań analogicznych do wykazanych w Zadaniu 1.2.2.
	1.2.5 Udzielanie pomocy materialnej dla emerytów i rencistów z grupy ryzyka socjalnego (pomoc w zakupie leków, opału, dodatki mieszkaniowe).	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Udzielenie pomocy rodzinom emerytów i rencistów - ogółem 1.168 środowisk.
	1.2.6 Aktywizowanie ludzi starych poprzez edukację, kulturę, rekreację, sport i turystykę: - programy edukacyjne: uniwersytet III wieku, kursy, pogadanki na temat skutków starzenia, dbania o zdrowie, uzależnień, społeczeństwa informacyjnego, - pomoc w rozwijaniu różnych form twórczości seniorów, - wspieranie programów zwiększających udział ludzi starszych w turystyce i rekreacji. Współpraca w w/w zakresie organów publicznych, organizacji pozarządowych, Klubów Seniora, klubów osiedlowych, organizacji, związków emerytów i innych.	Dom Dziennego Pobytu w Grudziądzu 1. Kontynuowanie działalności teatru amatorskiego pensjonariuszy. 2. Rozwijanie kreatywności i twórczej inwencji poprzez organizowanie zajęć manualnych dla pensjonariuszy. 3. Wydanie tomiku poezji Pani M. Chróścińskiej. 4. Rozwijanie umiejętności i zainteresowań dziennikarskich oraz literackich pensjonariuszy. 5. Wznowienie wydania gazetki „Gazetka Super Seniora”. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Aktywizowanie ludzi starszych poprzez działalność Klubu Seniora – 26 członków.
	1.2.7 Współpraca Policji, Straży Miejskiej, służb społecznych w zakresie ochrony osób starych jako potencjalnych ofiar nadużyć, przestępstw, oszustw, przemocy.	Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Prowadzenie działań informacyjnych i ostrzegawczych na rzecz ludzi starszych w zakresie ochrony przed przestępstwami, nadużyciami i oszustwami z wykorzystaniem lokalnych mediów oraz strony internetowej KMP. Straż Miejska w Grudziądzu Skierowanie strażników do udziału w 323 patrolach organizowanych wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Zrealizowanie projektu socjalnego pt. „Bezpieczeństwo seniora” skierowanego do klientów pomocy społecznej w podeszłym wieku – dystrybucja 1000 lotek edukacyjnych.
	1.2.8 Stworzenie oferty mieszkaniowej pod kątem potrzeb i możliwości osób starych: -mieszkanie „za opiekę”, -zamiana mieszkań,	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Nieruchomościami w Grudziądzu Stworzenie możliwości zamiany lokali osobom starszym w celu poprawy ich warunków lokalowych - 47 zamian .

	-dostęp do lokali komunalnych i socjalnych, -mieszkania chronione , pensjonatowe, hostele.	
1.2.9 Integracja placówek pomocy instytucjonalnej (domy pomocy społecznej, domy dziennego pobytu) ze społecznością lokalną z uwzględnieniem zasady solidarności międzypokoleniowej.	Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu 1. Kontynuowanie współpracy mieszkańców DPS z dziećmi i młodzieżą Szkoły Podstawowej Nr 9, Gimnazjum nr 12, Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym, Domami Dziennego Pobytu, świetlicami socjoterapeutycznymi, OHP, Bursą Caritas. 2. Nawiązanie współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Downa. Dom Dziennego Pobytu w Grudziądzu 1. Aktywizowanie pensjonariuszy poprzez integrację z dziećmi i młodzieżą (warsztaty pt. „Ozdoby choinkowe”). 2. Zorganizowanie wystawy prac plastycznych pensjonariuszy w galerii „Alfa”.	
1.2.11 Tworzenie i realizowanie programów profilaktycznych w ochronie zdrowia (badania przesiewowe) oraz propagowanie zachowań prozdrowotnych.	Regionalny Szpital Specjalistyczny w Grudziądzu 1 . Realizacja Programów finansowanych z budżetu Ministerstwa Zdrowia: - Program badań przesiewowych dla wczesnego wykrywania raka jelita grubego - badanie skierowane do osób w wieku od 50- 65 r. ż., raz na 10 lat realizowane przez Pracownię Endoskopową- przebadano 300 osób. 2. Realizacja Programów profilaktycznych finansowanych z budżetu Kuj.- Pom. Oddziału NFZ : - Kujawsko-Pomorski Program Badań Przesiewowych w Kierunku Tętniaka Aorty Brzuszej w zakresie przeprowadzenia badań przesiewowych (usg aorty brzusznej) - badania dla mężczyzn w wieku 65 lat , zamieszkałych w woj. kujawsko - pomorskim realizowane przez Zakład Radiologii Ogólnej i Diagnostyki Obrazowej - przebadano 185 osób. -Program wykrywania zakażeń WZW B i C w województwie kujawsko – pomorskim, w zakresie przeprowadzenia badań diagnostycznych krwi (w kierunku HbsAg i na obecność przeciwciał anty-HCV) - badanie wykonywane dla osób wielokrotnie hospitalizowanych, realizowane przez Laboratorium Analityczne - przebadano 1190 osób. 3. Realizacja Programów profilaktycznych finansowanych z budżetu Szpitala: - Program profilaktyki w zakresie wczesnego wykrywania zaburzeń rytmu serca u młodzieży szkolnej poprzez wykonanie ekg oraz ekg metodą Holtera – przebadano 395 osób. - Program profilaktyki w zakresie wczesnego wykrywania nadciśnienia tętniczego u młodzieży szkolnej poprzez całodobowe monitorowanie ciśnienia tętniczego – przebadano 367 osób. - Program profilaktyki w zakresie wczesnej diagnostyki helicobacter pylori u młodzieży szkolnej z wykorzystaniem testu oddechowego - 258 osób. - Program profilaktyki w zakresie wczesnego wykrywania chorób układu oddechowego u młodzieży szkolnej z wykorzystaniem badań spirometrycznych – przebadano 404 osoby. Wszystkie badania profilaktyczne u młodzieży dotyczyły klas II grudziądzkich gimnazjów i przeprowadzane były przez Poradnie Profilaktyczne. - Program profilaktyki w zakresie wczesnego wykrywania raka piersi – badanie mammograficzne skierowane do mieszkanki Grudziądza od 40 do 49 r.ż. i od 70 r. ż. – przebadano 616 kobiet. - Program profilaktyki obrzęków limfatycznych u kobiet po mastektomii - badanie skierowane do kobiet - mieszkanki Grudziądza po 6. miesiącach (lub więcej) po zabiegu mastektomii realizowane przez Zakład Fizjoterapii – przebadano 80 kobiet.	

		- Badania spirometryczne adresowane do palaczy i byłych palaczy tytoniu – realizowane przez POZ. Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Prowadzenie wśród mieszkańców DPS prelekcji o zdrowym stylu życia, informowanie o badaniach profilaktycznych.
	1.2.12 Zapewnienie dostępu do opieki paliatywnej (hospicyjnej).	Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr Wł. Biegańskiego w Grudziądzu Funkcjonowanie Oddziału Medycyny Paliatywnej dla osób nieuleczalnie chorych, w szczególności z chorobą nowotworową: -zapewnienie opieki stacjonarnej dla 255 osób -zapewnienie opieki w formie tzw. Hospicjum Domowego dla 259 osób.
	1.2.13 Organizowanie i wspieranie działalności placówek pomocy doraźnej – ambulatoryjnej dla osób nieubezpieczonych (bezzdomni, uzależnieni) i ubogich.	Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr Wł. Biegańskiego w Grudziądzu 1. Udzielanie pomocy doraźnej w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym 324 osobom nieubezpieczonym. 2. Zgłaszanie do MOPR pacjentów nieubezpieczonych do ubezpieczenia zdrowotnego ze środków publicznych - w 42 przypadkach. 3. Podejmowanie ścisłej współpracy ze strony pracownika socjalnego szpitala ze służbami społecznymi w zakresie organizowania pomocy usługowej dla pacjentów, ustalania stopnia niepełnosprawności, organizowania schronienia, odzieży dla osób bezdomnych. 4. Wnioskowanie do sądu o umieszczenie pacjenta w domu pomocy społecznej bez zgody.
	1.2.14 Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania wsparcia osobom starszym i chorym.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wsparcia na rzecz osób starszych i chorych, o którym mowa w Zadaniu 1.2.2
	1.2.15 Wspieranie kształcenia kadr i wolontariuszy dla potrzeb ludzi starych i chorych: -pracownicy socjalni, -opiekunki, siostry PCK, -pielęgniarki środowiskowe.	Polski Czerwony Krzyż w Grudziądzu Wspomaganie, kształcenie kadr i wolontariuszy dla potrzeb ludzi starych i chorych . Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Przeprowadzenie szkoleń w zakresie opiekun osoby starszej, opiekun w domu pomocy społecznej, opiekun medyczny we współpracy z Medyczną Szkołą Policealną dla Dorosłych w Grudziądzu, Pomorskim Towarzystwem Edukacyjnym „Fama” w Bydgoszczy, Info-Biz-Profesjonalna Edukacja, Edukator-Centrum Szkoleniowe.
1.3 Przeciwdziałanie bezdomności oraz wspieranie osób i rodzin w procesie wychodzenia z bezdomności.	1.3.1. Praca socjalna z osobami zagrożonymi bezdomnością: - poradnictwo w zakresie możliwości pomocy w opłacie czynszu celem zapobiegania eksmisji i bezdomności, - informowanie o zamianie mieszkań, - poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Prowadzenie pracy socjalnej oraz poradnictwa prawnego i psychologicznego na rzecz klientów zagrożonych bezdomnością, tj. m.in. udzielanie informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy.
	1.3.2 Udzielanie rodzinom zagrożonym utratą mieszkania pomocy finansowej w opłacie czynszu (dodatki mieszkaniowe, zasiłki celowe).	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Wypłacenie zasiłków celowych na opłaty mieszkaniowe na kwotę 626.749,44 zł. 2. Udzielenie pomocy w formie dodatku mieszkaniowego dla ok. 4.550 gospodarstw domowych.

1.3.3 Tworzenie mieszkań readaptacyjnych (chronionych, wspieranych) oraz socjalnych dla zagrożonych bezdomnością i bezdomnych wychodzących z bezdomności.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Nieruchomościami w Grudziądzu Zawarcie 10 umów najmu na lokale socjalne z osobami bezdomnymi.
1.3.4. Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych, w tym w drodze współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Kierowanie osób bezdomnych do schronisk. Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu Finansowanie i nadzorowanie realizacji zadania polegającego na zapewnieniu schronienia bezdomnym kobietom oraz osobom w stanie kryzysu zleconego Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej w drodze otwartego konkursu ofert. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Zapewnienie schronienia w Centrum pomocy osobom nietrzeźwym, bezdomnym kobietom i osobom w stanie kryzysu – 72 osoby (narastająco). Koło Grudziądzkie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta Zapewnienie schronienia wraz z posiłkiem – 80 mężczyzn z terenu Grudziądza średniomiesięcznie.
1.3.5. Wspieranie bezdomnych poprzez działania osłonowe: - pomoc materialna, rzeczowa, medyczna, - poradnictwo specjalistyczne, - inicjowanie powstania grup samopomocy, - opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Udzielenie pomocy finansowej z powodu bezdomności 198 rodzinom. 2. Opracowanie indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności dla 9 osób bezdomnych. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Zapewnienie pomocy rzeczowej mieszkańcom Centrum pomocy osobom nietrzeźwym, bezdomnym kobietom i osobom w stanie kryzysu – 123 osoby. Koło Grudziądzkie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta 1. Zapewnienie pomocy rzeczowej mieszkańcom schroniska w postaci odzieży, obuwia, bielizny osobistej, pościeli, ręczników, koców, kołder - 80 mężczyzn z terenu Grudziądza średniomiesięcznie. 2. Realizowanie działań profilaktycznych z udziałem terapeuty odwykowego i psychologa poprzez organizację warsztatów pt. „Życ na trzeźwo” – udział 30 bezdomnych mężczyzn.
1.3.7 Realizowanie w okresie jesienno -zimowym programów socjalnych skierowanych do bezdomnych np. „Akcja Zima” : - system informowania o możliwościach pomocy dla bezdomnych (ulotki, stałe rubryki w prasie, plany z umiejscowieniem schronisk, jadalni, łaźni), - współpraca MOPR, Policji, Straży Miejskiej, PKP, PKS, przychodni, zarządców budynków, lokalnych mediów w zakresie zapewnienia schronienia bezdomnym.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Opracowanie i realizacja projektu socjalnego pt. „Akcja Zima”, a w szczególności: -prowadzenie monitoringu miejsc koczowania osób bezdomnych -informowanie o możliwości uzyskania pomocy przez osoby zainteresowane -prowadzenie pracy socjalnej z klientami dotkniętymi problemem bezdomności, tj. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, redagowaniu pism, kontakt z instytucjami. Straż Miejska w Grudziądzu oraz Komenda Miejska Policji w Grudziądzu 1.Współpraca z MOPR, PKP, PKS, zarządcami budynków i ogrodów działkowych w realizacji projektu „Akcja Zima” (monitorowanie miejsc koczowania osób bezdomnych, informowanie o miejscach udzielania schronienia i pomocy socjalnej).

2. Cel operacyjny: Łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

Działanie	Nazwa zadania	Efekty uzyskane w wyniku realizacji zadania
2.1 Stała aktualizacja wiedzy o rynku pracy i zjawisku bezrobocia.	2.1.1 Diagnozowanie rynku pracy w mieście pod kątem potrzeb (zawody, specjalności i ich ilości).	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu Opracowanie następujących dokumentów: -Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie grudziądzkim grodzkim za I półrocze 2013 r. - Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie grudziądzkim grodzkim za 2012 r. -Raport pt. „Analiza lokalnego rynku pracy względem osób bezrobotnych do 30 roku życia”. -Raport pt. „Analiza podmiotów gospodarczych powstałych ze środków Funduszu Pracy oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego na podjęcie działalności gospodarczej udzielonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu w latach 2009-2012”.
	2.1.2 Dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach miejskich do potrzeb lokalnego rynku pracy.	Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Uruchomienie w Medycznej Szkole Policealnej Nr 1 nowego kierunku – technik farmaceuta. 2. Wprowadzenie w Zespole Szkół Gastronomiczno - Hotelarskich innowacji pedagogicznej polegającej na nauce języka francuskiego – zawodowego. 3. Opracowywanie biuletynu dla gimnazjalistów z ofertą szkolnictwa ponadgimnazjalnego w wersji papierowej i elektronicznej dostępnego na stronie Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. 4. Zorganizowanie Targów Edukacyjnych adresowanych do klas III gimnazjów i ich rodziców.
	2.1.3 Rozwijanie doradztwa zawodowego na etapie szkół gimnazjalnych.	Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu Prowadzenie doradztwa zawodowego przez pedagogów szkolnych. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu 1. Organizowanie następujących zajęć dla uczniów szkół gimnazjalnych oraz licealnych: -„Badanie zainteresowań zawodowych, wyznaczanie ścieżki edukacyjnej” -„Zajęcia warsztatowe aktywizujące do wyboru zawodu” -„Kreowanie ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej”. Ogółem w zajęciach uczestniczyło 1674 uczniów. 2. Opracowanie i wydanie „Biuletynu dla gimnazjalisty – oferta szkolnictwa zawodowego w Grudziądzu i najbliższej okolicy”. 3. Współorganizowanie VI Ogólnomiejskich Targów Edukacyjnych. 4. Udzielanie porad i konsultacji w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Doradztwa Zawodowego – 131 uczniów.
	2.1.4 Badanie przyczyn i rozmiarów bezrobocia.	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu Opracowanie dokumentów jak w zadaniu 2.1.1.
2.2 Budowanie sieci współpracy organów samorządu miasta, organizacji pozarządowych, pracodawców, organizacji	2.2.5. Rozszerzanie systemu poręczeń kredytowych i pożyczkowych stosowanych przez gminę.	Grudziądzkie Poręczenia Kredytowe Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą nie posiadających odpowiedniego majątku na zabezpieczenie finansowania dłużnego, zaciąganego w instytucjach finansujących poprzez udzielanie im poręczeń kredytów i pożyczek – 44 poręczenia.
	2.2.7 Promowanie i wspieranie wolontariatu jako przygotowanie do podjęcia pracy.	Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Kontynuowanie współpracy z wolontariuszami w zakresie przygotowania do pracy w zawodzie: opiekun osoby starszej, asystent osoby niepełnosprawnej, terapeuta zajęciowy.

związkowych, samorządów zawodowych w sferze ograniczania bezrobocia.		
2.4 Opracowywanie i realizowanie programów adresowanych do bezrobotnych finansowanych z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.	2.4.1 Przekwalifikowanie zawodowe bezrobotnych na potrzeby rynku pracy.	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu Przeszkolenie 679 osób bezrobotnych w ramach szkoleń współfinansowanych z EFS oraz środków FP. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Zorganizowanie kursów współfinansowanych ze środków EFS – 321 osób.
	2.4.2 Trening aktywnego poszukiwania pracy.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Wytypowanie 80 osób do udziału w zajęciach aktywizacyjnych w ramach Klubu Pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu Zorganizowanie zajęć aktywizacyjnych dla 595 osób.
	2.4.3 Pierwsza praca dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i szkół wyższych	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu Skierowanie 633 osób do 25 roku życia na staż zawodowy finansowany ze środków FP lub EFS.
	2.4.6 Samozatrudnienie i własna działalność gospodarcza.	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu Udzielenie następującej pomocy finansowej osobom bezrobotnym: -jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przy wsparciu z FP lub EFS – 217 osób -środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości współfinansowane z EFS w ramach projektu „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” – 102 osoby -środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości współfinansowane z EFS „Firmolandia BIS” - 20 osób.

3. Cel operacyjny: Przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznych wśród społeczności lokalnej

Działanie	Nazwa zadania	Efekty uzyskane w wyniku realizacji zadania
3.1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień wśród mieszkańców miasta.	3.1.1 Realizacja corocznego Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako części składowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem - zakupiono 516 godzin psychoterapii grupowej dla uzależnionych od alkoholu mieszkańców Grudziądza w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Uzależnień NZOZ z siedzibą w Grudziądzu na kwotę 33.540,00 zł. (w tym: Zadanie 3.1.7 tiret 1 – opracowanie i wdrażanie programów adresowanych do osób i rodzin uzależnionych – dalsza terapia dla osób, które ukończyły podstawowy program terapii). 2. Udział rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomania lub przemoc pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie - dofinansowano Telefon Kujawsko – Pomorskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w kwocie 4.624,40 zł (w tym: Działanie 3.3 <u>Zadanie 3.3.8</u> – stworzenie możliwości anonimowego zgłaszania przemocy i anonimowego poradnictwa „Niebieska Linia”). 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w rodzinie realizowane m.in. poprzez

		udzielanie dotacji w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na wspieranie w szczególności: działalności świetlic opiekuńczo – wychowawczych, pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób z rodzin dysfunkcyjnych, wspieranie różnorodnych form samopomocy oraz prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin - udzielono wsparcia stowarzyszeniom na realizację następujących zadań: - działalność trzech świetlic opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez: GC „Caritas” – 2 świetlice (88.000,00 zł), Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny (45.000,00 zł) , (w tym: <u>Zadanie 3.1.10</u> – rozwój świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin uzależnionych od alkoholu) -działalność Abstynenckiego Ośrodka Rehabilitacji Rodziny prowadzonego przez Klub Abstynenta „Alicja” (8.000,00 zł) -program readaptacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin realizowanego przez "Teen Challenge" - Chrześcijańską Misję Społeczną Oddział w Grudziądzu (9.000,00 zł). Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu 1. Zorganizowanie 27 posiedzeń, podczas których motywowano osoby uzależnione od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego. 2. Zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego – 23 osoby. 3. Skierowanie wniosków do sądu w sprawie przymusowego leczenia odwykowego- 54 wnioski. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Udzielanie rodzinom, w których występowały problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, prowadzenie pracy socjalnej. 2. Kierowanie wniosków do MKRPA w sprawie leczenia odwykowego klientów pomocy społecznej – 29 wniosków. 3. Udzielenie pomocy finansowej osobom uzależnionym oraz rodzinom osób uzależnionych od alkoholu - 625 rodzin. Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Kierowanie wniosków do MKRPA w sprawie leczenia odwykowego. Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Kontynuowanie współpracy z ośrodkiem leczenia uzależnień w Czerniewicach, prowadzenie terapii i grup wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, ograniczenie spożywania alkoholu przez mieszkańców DPS.
	3.1.3 Prowadzenie stałej i doraźnych kampanii informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby uzależnione i współuzależnione oraz promujących życie w trzeźwości.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu 1. Uczestniczenie w kampaniach profilaktycznych „Odpowiedzialny kierowca” oraz „Zachowaj trzeźwy umysł”. W ramach przedsięwzięcia zakupiono materiały edukacyjne promujące życie w trzeźwości, które rozdysponowano do grudziądzkich szkół podstawowych oraz gimnazjalnych. 2. Zorganizowanie akcji informacyjnej o zagrożeniach wynikających ze spożywania alkoholu oraz współorganizowanie imprez o tematyce profilaktycznej w instytucjach pomocy społecznej oraz placówkach oświatowych. Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Edukowanie mieszkańców DPS i ich rodzin w tematyce profilaktyki uzależnień i możliwości uzyskiwania pomocy w wychodzeniu z uzależnienia.

		Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Współorganizowanie festynu z okazji Dnia Dziecka wraz z Parafią pw. Św. Maksymiliana Kolbe. 2. Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Pozory mylą, dowód nie”.
	3.1.4 Wspieranie działalności edukacyjnej i profilaktyki uzależnień od alkoholu w: - placówkach opiekuńczo-wychowawczych, - placówkach oświatowych, - domach pomocy społecznej, - organizacjach pozarządowych, - lokalnych mediach.	Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu 1. Przeprowadzanie zajęć edukacyjnych z mieszkańcami DPS. 2. Ograniczenie nadużywania alkoholu przez mieszkańców DPS, udział pensjonariuszy w spotkaniach z terapeutą ds. uzależnień i współuzależnień z Czerniewic. 3. Zorganizowanie konkursu pt. „Nie piję spokojnie żyję” oraz festynu promującego trzeźwy tryb życia. Straż Miejska w Grudziądzu Przeprowadzenie prelekcji w szkołach pod hasłem „Uzależnieniom NIE” – 2 spotkania dla 38 uczniów. Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Organizowanie spotkań o charakterze edukacyjno - profilaktycznym funkcjonariuszy Zespołu ds. Nieletnich i Patologii oraz dzielnicowych z młodzieżą szkolną dotyczących odpowiedzialności prawnej nieletnich w świetle przepisów dotyczących problematyki uzależnień – 104 spotkania i 4280 uczestników. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach – 708 godzin następujących programów: „Cukierki”, „Spójrz inaczej”, „Uzależnieniom – NIE”, „Przygoda z modelarstwem”, „Magiczne kryształki”, „Odczuwaj, ufaj, mów”, „Przyjaciele Zippiego”, „Czysty język mamy, bo nie przeklinamy” - realizacja w Szkołach Podstawowych nr 2, nr 3, nr 9, nr 18, nr 20, w 5 Przedszkolach Miejskich: „Strzemięcin”, „Lotnisko”, „Tarpno”, „Kopernik”, „Rządź”, w Niepublicznym Przedszkolu „Dom Małego Skrzata” oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym nr 2 . W programach łącznie uczestniczyło 1098 dzieci. 2. Współorganizowanie następujących imprez: -międzyszkolnej „Olimpiady Zdrowia” dla dzieci i młodzieży w SP Nr 12 w Grudziądzu -międzyszkolnego happeningu z okazji dnia bez papierosa „Żyj Kolorowo, Beznałogowo!” w SOSW nr 2 w Grudziądzu - udział ok. 200 osób -spektaklu teatralno - profilaktycznego „Toksyczne siostry” w ZSO nr 3, poruszającego tematykę uzależnień od środków psychoaktywnych, alkoholu oraz hazardu - skorzystało 180 dzieci -ogólnomiejskiego konkursu profilaktycznego „Mam talent” zorganizowanego w Gimnazjum nr 7 -rodzinnego pikniku integracyjnego dla rodzin dzieci ze świetlic socjoterapeutycznych pod hasłem „Rodzina zawsze razem”. Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu 1. Organizowanie pogadanek oraz zajęć warsztatowych na temat profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkotyków. 2. Podejmowanie współpracy z Centrum Profilaktyki i Terapii oraz całodobowym Młodzieżowym Ośrodkiem Leczenia Uzależnień w Czerniewicach, Poradnią Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Innych Uzależnień w Grudziądzu w kwestii odpowiednich form oddziaływań wobec młodzieży

		zagrożonej uzależnieniem oraz terapii stacjonarnej i ambulatoryjnej wychowanków uzależnionych. 3. Bieżące oddziaływanie wychowawcze w grupach oparte na wczesnej interwencji oraz profilaktyce selektywnej wobec wychowanków.
	3.1.5 Stałe podnoszenie kwalifikacji oraz współpraca pracowników socjalnych, pedagogicznych, leczenia odwykowego, konsultantów zajmujących się uzależnieniami i przemocą.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Umożliwienie podwyższania kwalifikacji zawodowych pracownikom MOPR poprzez udział w następujących szkoleniach : -Szkolenie dla kadry pomocy społecznej w zakresie wsparcia ofiar handlu ludźmi – 1 osoba -Praktyczne i prawne elementy działania komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych – 1 osoba -Szkolenie dla przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemoc w rodzinie – 1 osoba 2. Prowadzenie współpracy z pedagogami szkolnymi, osobami zajmującymi się problematyką uzależnień. Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Udział pracowników DPS w szkoleniu dwuetapowym pt. „Motywowanie bez oporu. Jak motywować do zmiany szkodliwych zachowań osoby, które nie chcą się zmieniać” – część II. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu Uczestniczenie członków Komisji w następujących szkoleniach z zakresu profilaktyki alkoholowej: -„Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – jak działać skutecznie krok po kroku” - „Praktyczne i prawne elementy działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołów Interdyscyplinarnych oraz grup roboczych” - „Narada szkoleniowa dotycząca rozwiązywania problemów uzależnień”. Sąd Rejonowy w Grudziądzu Zwiększanie kompetencji kuratorów sądowych poprzez udział w szkoleniach zawodowych podnoszących kwalifikacje i umiejętności – 38 kuratorów objęto szkoleniem dotyczącym zmian w przepisach i ustawach dotyczących nadzorów prowadzonych przez kuratorów rodzinnych i nieletnich. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Udział pracowników w następujących szkoleniach: -„Grupa Balinta” - 8 osób pracujących w obszarze pomocowym -„Dialog motywujący w pracy z trudną młodzieżą”- 17 osób - superwizje - 5 pracowników Centrum -Dramoterapia jako metoda pracy z podopiecznymi” warsztaty – 2 osoby. 2. Przeprowadzenie szkoleń dla innych podmiotów: - „Przeciwdziałanie uzależnieniom w placówkach oświatowo - wychowawczych” dla pedagogów oraz nauczycieli grudziądzkich szkół – 140 osób - 23 spotkania pracownika Ośrodka Terapii Uzależnień Dzieci i Młodzieży z pedagogami w szkołach oraz w instytucjach zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie w celu diagnozy problemów i potrzeb w zakresie pomocy dzieciom, rodzicom i pedagogom.

3.1.7 Opracowywanie i wdrażanie programów adresowanych do osób i rodzin uzależnionych: - dalsza terapia dla osób, które ukończyły podstawowy program terapii, - lecznictwo odwykowe dla dzieci i młodzieży w wieku 14-18 lat, - grupy terapeutyczne dla: kobiet, osób starych, bezdomnych.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Realizowanie w ramach działalności Ośrodka Terapii Uzależnień Dzieci i Młodzieży następujących projektów i programów: -Program „Fred goes Net” – udział 19 osób -Warsztaty „Odpowiedzialne rodzicielstwo”, ukazujące 20 błędów wychowawczych, które w przyszłości mogą prowadzić do sięgania przez dziecko po środki psychoaktywne -udział 26 osób -Warsztaty edukacyjno - profilaktyczne „Rodzice otwórzcie oczy”– udział 11 rodziców skierowanych przez MOPR w Grudziądzu -Projekt socjalny „Stop uzależnieniom - udział 12 rodziców skierowanych przez MOPR wraz z dziećmi -„Trening zachowań abstynenckich” –udział 18 osób.
3.1.8 Tworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin (dzieci, współmałżonek).	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Prowadzenie przez Ośrodek Terapii Uzależnień Dzieci i Młodzieży grupy wsparcia dla rodziców dzieci zażywających środki psychoaktywne – udział 8 osób. 2. Prowadzenie przez Ośrodek Terapii Uzależnień Dzieci i Młodzieży grupy psychoedukacyjnej dla 18 osób.
3.1.9 Poszerzanie współpracy organów publicznych z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze uzależnień.	Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Kierowanie osób nietrzeźwych do punktu pomocy osobom nietrzeźwym prowadzonego przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w ramach Centrum pomocy osobom nietrzeźwym, bezdomnym kobietom i osobom w stanie kryzysu. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Udzielanie wsparcia osobom nietrzeźwym w ramach Centrum pomocy osobom nietrzeźwym, bezdomnym kobietom i osobom w stanie kryzysu – 1907 osób.
3.1.10 Rozwój świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin uzależnionych od alkoholu.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Realizowanie zajęć socjoterapeutycznych, psychoterapeutycznych, profilaktyczno - edukacyjnych, korekcyjno - kompensacyjnych oraz zajęć z dziećmi z rodzin z problemami alkoholowymi oraz dodatkowych zajęć okolicznościowych, wycieczek, konkursów w ramach świetlic socjoterapeutycznych oraz Młodzieżowego Klubu Socjoterapeutycznego , tj. m. in. : -warsztatów modelarskich – dla 13 dzieci -warsztatów plastycznych - dla 37 dzieci -warsztatów techniki decoupage – dla 262 dzieci -zajęć indywidualnych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – dla 1 dziecka -zajęć z zakresu higieny osobistej – dla 410 dzieci -Treningu Poprawnej Komunikacji – dla 103 dzieci -szkolenia z zakresu zdrowego żywienia – dla 331 dzieci - zajęć dla trudnej młodzieży – dla 21 osób (MKS) -zajęć edukacyjnych – dla 19 osób (MKS) -zajęć tanecznych Break Dance – dla 16 osób (MKS).
3.1.11 Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i uzależnionych od alkoholu.	Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Zorganizowanie w okresie ferii zimowych wypoczynku na półkoloniach, biwakach, zimowiskach, obozach sportowo – rekreacyjnych i sportowo – turystycznych dla 225 dzieci i młodzieży.

		2. Zorganizowanie w okresie ferii letnich wypoczynku na koloniach, obozach sportowo - turystycznych, ekologiczno - krajoznawczych, harcerskich, wędrownych, rekreacyjno-sportowych dla 405 dzieci i młodzieży. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Zorganizowanie ferii zimowych dla 85 dzieci. 2. Zorganizowanie 2 turnusów letnich obozów w Domu Wypoczynkowym „BOROWIK” w Tleniu dla 60 osób. 3. Prowadzenie letnich zajęć świetlicowych dla 98 dzieci. 4. Wspólnie z Fundacją „Dziewczynka z zapalnikami” zorganizowanie wycieczki dla dzieci do Geotermii Marusza oraz kolonii do Warszawy dla 15 dzieci. 5. Zorganizowanie jednodniowego pobytu w Domu Wypoczynkowym „BOROWIK” w Tleniu dla 50 dzieci.
	3.1.12 Współdziałanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i Straży Miejskiej w zakresie: - kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, - kontroli miejsc zbiorowego przebywania młodzieży (dyskoteki, imprezy sportowe, kulturalne) celem ograniczenia używania alkoholu, związanego z tym żebractwa, przestępczości nieletnich, przemocy wobec rówieśników. Wprowadzenie tzw. „Czerwonej Karty” adresowanej do rodziców notowanej przez Policję młodzieży: trzykrotne wydanie karty skutkować będzie obowiązkowym uczestnictwem rodziców w programie interwencyjno-terapeutycznym.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu Członkowie Komisji przeprowadzili 10 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, podczas których ujawniono 5 nieprawidłowości. Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Kontrolowanie miejsc sprzedaży alkoholu głównie pod kątem dostępności alkoholu dla osób nieletnich – 15 kontroli z ujawnieniem osób nieletnich pod wpływem alkoholu. Straż Miejska w Grudziądzu 1. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontroli miejsc zbiorowego przebywania młodzieży (dyskoteki, imprezy sportowe, kulturalne) celem ograniczenia używania alkoholu, związanego z tym żebractwa, przestępczości nieletnich, przemocy wobec rówieśników. 2. Współorganizowanie w ramach Grudziądzkich Dni Trzeźwości Olimpiady Zdrowia w Szkole Podstawowej nr 12, podczas której odbyła się Inauguracja Ogólnopolskich Kampanii pt. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Odpowiedzialny Kierowca” oraz Inauguracja Kampanii „Razem Przeciw Przemocy”. 3. Współorganizowanie w ramach Grudziądzkich Dni Trzeźwości przy markecie Carrefour z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego happeningu ulicznego z wykorzystaniem alkogogli.
3.2 Profilaktyka i pomoc osobom uzależnionym od narkotyków oraz ich rodzinom.	3.2.2 Poszerzanie możliwości uzyskania porady i konsultacji przez osoby uzależnione od narkotyków oraz przez rodziny uzależnionych.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Prowadzenie poradnictwa przez Ośrodek Terapii Uzależnień Dzieci i Młodzieży- dla 218 osób. 2. Organizowanie spotkań informacyjno - edukacyjnych w szkołach ze streetworkerem oraz specjalistą terapii uzależnień. 3. Organizowanie spotkań w szkołach dla dzieci i młodzieży, podczas których realizowany był Program Profilaktyczny „W kręgu schematów”. 4. Organizowanie spotkań szkoleniowych z zakresu narkomanii dla kuratorów, nauczycieli pedagogów, dyrektorów szkół, pracowników sądu, Policji. 5. Funkcjonowanie telefonu zaufania. 6. Udzielanie porad indywidualnych i zajęć grupowych dla dzieci i rodziców. 7. Prowadzenie grup wsparcia i warsztatów dla rodzin dzieci i młodzieży uzależnionej.

	3.2.4 Wdrażanie programów edukacyjnych i informacyjnych z zakresu zagrożenia narkomanią: - profilaktyka w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, - kampanie medialne, - działalność informacyjno - profilaktyczna w miejscu zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży, na imprezach masowych.	Straż Miejska w Grudziądzu Przeprowadzenie na terenie szkół grudziądzkich prelekcji nt. „Uzależnieniom NIE” – 123 uczestników. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Realizowanie Programu Młodzieżowych Liderów Profilaktyki Uzależnień i Promocji Zdrowia. 2. Powadzenie działalności informacyjno – profilaktycznej w miejscu zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży, na imprezach masowych. 3. Organizowanie spotkań z młodzieżą w szkołach - informowanie o pracy Ośrodka Terapii Uzależnień Dzieci i Młodzieży, rozdawanie ulotek oraz wskazywanie skutecznych sposobów pomagania. 4. Prowadzenie warsztatów w szkołach „W kręgu schematów” (ujęte w pkt. 3.2.2.). 5. Realizowanie programów profilaktycznych w szkołach (ujęte w pkt. 3.1.4.). Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Realizowanie przez pracowników socjalnych następujących projektów socjalnych o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od środków psychoaktywnych a także od alkoholu i Internetu: - „Rodzice otwórzcie oczy” „Stop uzależnieniom”.
	3.2.5 Organizowanie świetlic socjoterapeutycznych (w miarę potrzeb) dla dzieci i młodzieży zagrożonej narkomanią.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Uczestniczenie dzieci z rodzin zagrożonych narkomanią w zajęciach w świetlicach opisanych w zadaniu 3.1.10.
	3.2.6 Opracowywanie i wspieranie programów szkolenia pedagogów, pracowników socjalnych, pielęgniarek, terapeutów w zakresie postępowania z uzależnionymi od narkotyków.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Organizacja i udział w szkoleniach jak w zadaniu 3.1.5.
3.3 Przeciwdziałanie przemocy i tworzenie miejskiego systemu wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy.	3.3.1 Badanie skali zjawiska przemocy w mieście (udział Policji, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, organizacji pozarządowych).	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w 485 środowiskach, uczestnictwo pracowników socjalnych w grupach roboczych - łącznie odbyły się 1.472 spotkania. 2. Uczestniczenie w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego - 7 posiedzeń. Zespół Interdyscyplinarny w Grudziądzu 1. Uczestniczenie w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego, Komendy Miejskiej Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psych.-Pedagog., Sądu Rejonowego, Regionalnego Szpitala Specjalistycznego oraz Grudziądzkiego Centrum Caritas im. Błogosławionej Juty. 2. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w 485 środowiskach, w tym 272 wszczęte w 2013 roku w rodzinach z inicjatywy: policji (w 227 przypadkach), jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (w 40 przypadkach), oświaty (w 2 przypadkach), ochrony zdrowia (w 1 przypadku) i komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (w 2 przypadkach), w których powołano grupy robocze, łącznie odbyły się 1.472 spotkania. Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Realizowanie procedury „Niebieskie Karty” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.

	3.3.2 Podejmowanie skutecznych działań ograniczających przemoc w szkole: - profilaktyka, - interwencje, - terapia (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna).	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu 1. Podejmowanie interwencji i mediacji na terenie szkół i placówek oświatowych związanych z przemocą oraz zaburzeniami zachowania i emocji u dzieci i młodzieży – 26 interwencji i mediacji. 2. Prowadzenie warsztatów, rad szkoleniowych, pogadanek i prelekcji w szkołach oraz na konferencjach dla nauczycieli nt.: - „Uczeń z Zespołem Aspergera” – 15 osób - Opinie i orzeczenia PPP jako źródła informacji w procesie organizowania i realizowania pomocy psychol.-pedagogicznej w szkole – 19 osób - Praca z uczniem z ogólnymi i wybiórczymi trudnościami w uczeniu się – 17 osób - Konferencja – „Gotowość dziecka do szkoły, gotowość szkoły do dziecka” – 60 osób - Program profilaktyczno - wychowawczy „Strażnicy Uśmiechu” – 24 osoby - Program z zakresu zdrowia psychicznego dzieci „Przyjaciele Zippiego” – 12 osób. 3. Organizowanie zajęć profilaktycznych dla młodzieży: - Program edukacyjno - terapeutyczny z zakresu Treningu Umiejętności Społecznych z elementami Treningu Kontroli Złości i Wnioskowania Moralnego z ukierunkowaniem na rozwój kompetencji społecznych – 6 osób - Sztuka tolerancji jako sposób na dobre relacje z ludźmi - 257 osób - Zajęcia grupowe dla młodzieży z elementami warsztatu „Rodzaje agresji, radzenie sobie w sytuacjach trudnych, kontrola złości” – 33 osoby - „Kariera na Maksa” – 18 osób. 4. Prowadzenie indywidualnej terapii dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania oraz niedostosowaniem społecznym – 18 osób. 5. Uczestniczenie w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Grudziądza na lata 2011 – 2015”. Sąd Rejonowy w Grudziądzu Uczestniczenie w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych (kuratorzy zawodowi i społeczni) – udział w 59 grupach. Straż Miejska w Grudziądzu 1. Przeprowadzenie na terenie szkół grudziądzkich prelekcji nt.: - „Odpowiedzialność karna nieletnich” – 35 spotkań z udziałem 716 uczniów - „Agresja i przemoc w szkole” – 15 spotkań z udziałem 279 uczniów. 2. Podejmowanie na bieżąco działań o charakterze interwencyjnym na terenie grudziądzkich szkół w związku z niestosowaniem się dzieci i młodzieży do regulaminu szkoły, popełnianiem wykroczeń, bójek, paleniem tytoniu i innych problemów wychowawczych. Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Przeprowadzanie rozmów profilaktycznych z nieletnimi sprawcami czynów karalnych i nieletnimi zagrożonymi demoralizacją oraz z ich rodzinami – 9 rozmów z nieletnimi i 3 z rodzicami. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Realizowanie programów profilaktycznych w grudziądzkich szkołach, m.in. „Spójrz inaczej”, „Przygoda z Modelarstwem”, „Magiczne Kryształ”, „Odczuwaj, ufaj, mów” oraz „Czysty język mamy bo nie przeklinamy”.
--	--	---

3.3.3 Stałe diagnozowanie zjawiska przemocy wobec dzieci (w domu rodzinnym i „na ulicy”).	Zespół Interdyscyplinarny w Grudziądzu Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” w 9 przypadkach, gdzie małoletni byli wskazani jako osoby doświadczające przemocy; z inicjatywy: MOPR (3 przypadki), oświaty (2 przypadki), KMP (4 przypadki).
3.3.4 Opracowanie i wdrażanie programów wsparcia dla ofiar przemocy: - dzieci: diagnoza, terapia, wsparcie dzienne w świetlicach socjoterapeutycznych, - rodzice, których dzieci są ofiarami przemocy: możliwość uczestnictwa w warsztatach umiejętności rodzicielskich o charakterze profilaktycznym, przygotowujących do wychowania dzieci bez przemocy, radzenia sobie z własną frustracją i trudnościami, - tworzenie punktów konsultacyjnych w organach publicznych i organizacjach pozarządowych.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1.Realizowanie projektu „Szkoła dla Rodziców” – trzy edycje warsztatów edukacyjnych (pierwsza edycja od 07.12.2012 r. – 29.03.2013 r., 12 spotkań, rozpoczęło ją 7 uczestników, ukończyło 5; druga edycja od 05.04.2013 r. do 14.06.2013 r., 10 spotkań, rozpoczęło ją 8 uczestników, ukończyło 2; trzecia edycja od 20.09.2013 r. – 29.11.2013 r., 10 spotkań, rozpoczęło ją 12 osób, ukończyły 3 osoby). 2. Prowadzenie przez psychologa „Grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie“ - 22 spotkania z udziałem 10 kobiet. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu Uczestniczenie w programie wsparcia psychologiczno -pedagogicznego dziecka będącego ofiarą przemocy, zapewnianie dziecku oraz rodzinie pomocy w trudnych sytuacjach wynikających z procedur sądowych. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Organizowanie pracy z dziećmi po przemocy w świetlicach socjoterapeutycznych (3.1.10). 2. Realizowanie zajęć w ramach „Szkoły dla rodziców” w świetlicach socjoterapeutycznych „Chatka Puchatka”, „Stokrotka”, „Pomocna dłoń” – udział 64 osób. 3. Realizowanie programu terapeutycznego C.Soutton pt. „ Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci” skierowanego do rodziców dzieci przejawiających zaburzone zachowanie, m.in. agresję – 52 osoby. Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu 1. Funkcjonowanie Ośrodka pomocy dzieciom ofiarom przemocy i przestępstw seksualnych z certyfikowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości Profesjonalnym Pokojem Przesłuchań - 51 przesłuchań. 2. Realizowanie Programu Opiekun Dziecka – Ofiary Przestępstwa z telefonem zaufania, we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje – zrealizowano 78 konsultacji, w tym 56 osobistych i 21 telefonicznych, 1 drogą elektroniczną. 3. Realizowanie programu dla rodziców związanego z profilaktyką krzywdzenia małych dzieci „Bez klapsa! Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice” – w 1 cyklu spotkań uczestniczyło 16 rodziców dzieci z terenu miasta. 4. Uczestniczenie przedstawicieli placówki w Zespole Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 5. Uczestniczenie specjalistów placówki w Ogólnopolskim Tygodniu dla Ofiar Przestępstw. 6. Organizacja panelu naukowego „Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci” z udziałem przedstawicieli przedszkoli, służby zdrowia. 7. Uczestniczenie w Krajowym Partnerstwie na rzecz ochrony dzieci przed przemocą we współpracy z Grudziądzkim Towarzystwem Pomocy Dziecku i Rodzinie „Homini” oraz Fundacją Dzieci Niczyje, pod patronatem RPO, RPD, MS, MPiPS.

	3.3.5 Kampanie informacyjne przeciwko przemocy oraz obrazujące konsekwencje emocjonalno-zdrowotne u ofiar przemocy: - informacje w lokalnych mediach, - oddziaływanie parafii, - akcje organizacji pozarządowych, klubów osiedlowych.	Wydział Kultury, Sportu i Promocji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu Przygotowanie przez Centrum Kultury Teatr spektaklu profilaktycznego „Lincz” będącego częścią kampanii „Agresja? Jestem przeciw” – 9 spektakli dla uczniów szkół gimnazjalnych o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy. Zespół Interdyscyplinarny w Grudziądzu Zorganizowanie kampanii profilaktyczno - edukacyjnej „Razem – przeciwko przemocy”, w tym rozpowszechnienie ulotek nt. zjawiska oraz przeciwdziałania przemocy, miejsc udzielania pomocy ofiarom przemocy domowej.
	3.3.6 Zabezpieczenie schronienia i innych podstawowych potrzeb ofiarom przemocy w nagłych sytuacjach (w Ośrodku Interwencji Kryzysowej).	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Podejmowanie współpracy z Centrum pomocy osobom nietrzeźwym, bezdomnym kobietom i osobom w stanie kryzysu w zakresie organizowania schronienia ofiarom przemocy. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Grudziądzu Zabezpieczenie schronienia i innych podstawowych potrzeb ofiarom przemocy w nagłych sytuacjach – 35 osób. Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu Podejmowanie działań jak w zadaniu 1.3.4.
	3.3.7 Utworzenie Punktu Interwencji Kryzysowej dla Sprawców Przemocy (w oddzielnym miejscu od miejsca wsparcia dla ofiar przemocy).	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Kontynuowanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej dla Sprawców Przemocy, indywidualne konsultacje psychologiczne ze sprawcami przemocy - 42 konsultacje.
	3.3.9 Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” – sposobu postępowania z ofiarami przemocy, które zgłosiły się na Policję.	Zespół Interdyscyplinarny w Grudziądzu Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w 485 środowiskach. Komenda Miejska Policji w Grudziądzu Realizowanie procedury „Niebieskie Karty” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.

4. Cel operacyjny: Ochrona warunków i jakości życia oraz statusu społecznego osób niepełnosprawnych

Działanie	Nazwa zadania	Efekty uzyskane w wyniku realizacji zadania
4.1 Realizowanie Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Grudziądzu w latach 2004-2015 jako części składowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.	4.1.1 Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień poprzez: 1) rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem internetu i mediów lokalnych (prasa, radio, telewizja kablowa), 2) opracowywanie i rozpowszechnianie informatorów dotyczących organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Grudziądza, obiektów na terenie Miasta przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz dostępnych form pomocy, 3) organizowanie spotkań z przedstawicielami	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem Internetu oraz mediów lokalnych (portal internetowy miasta, telewizja kablowa Spółdzielni Mieszkaniowej oraz „Kurier Grudziądzki”) dotyczących w szczególności: programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych, konkursów adresowanych do środowiska osób niepełnosprawnych. 2. Uaktualnienie broszury informacyjnej zawierającej dane teleadresowe organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Grudziądza. 3. Organizowanie spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych -festyn integracyjny dla osób niepełnosprawnych w dniu 31 maja 2013 roku. Straż Miejska w Grudziądzu Bieżące kontrolowanie miejsc parkingowych przeznaczonych wyłącznie dla osób niepełnosprawnych.

	organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz spotkań indywidualnych z organizacjami pozarządowymi.	Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Organizowanie spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz spotkań indywidualnych z organizacjami pozarządowymi.
	4.1.2 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do opieki medycznej i rehabilitacji poprzez: 1) realizację programów profilaktycznych zapobiegających powstaniu niepełnosprawności (choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, diagnozowanie wcześniaków), 2) zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach i warunkach korzystania z nich, 3) dofinansowanie osobom niepełnosprawnym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, 4) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, 5) dofinansowanie osobom niepełnosprawnym oraz instytucjom i stowarzyszeniom prowadzącym działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do opieki medycznej i rehabilitacji poprzez realizację następujących programów profilaktycznych : -program w zakresie wczesnego wykrywania raka piersi -program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy -program badań przesiewowych dla wczesnego wykrywania raka jelita grubego -Kujawsko-Pomorski program badań przesiewowych w kierunku tętniaka aorty brzusznej -program wykrywania WZW B i C w województwie kujawsko-pomorskim -program profilaktyki obrzeków limfatycznych u kobiet po mastektomii -program wczesnej profilaktyki helicobacter pylori u młodzieży szkolnej z wykorzystaniem testu oddechowego -program profilaktyki w zakresie wczesnego wykrywania nadciśnienia tętniczego u młodzieży szkolnej poprzez całodobowe monitorowanie ciśnienia tętniczego -program profilaktyki w zakresie wczesnego wykrywania chorób układu oddechowego u młodzieży -program profilaktyki w zakresie wczesnego wykrywania zaburzeń rytmu serca u młodzieży -program profilaktyki gruźlicy -program profilaktyki chorób układu krążenia -program profilaktyki chorób odytoniowych (w tym POCHP). 2. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez uaktualnienie umieszczonego na portalu miejskim wykazu zakładów opieki zdrowotnej działających na terenie Grudziądza i udzielających świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ. 3. Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - 1.181 dofinansowania na łączną kwotę 401.408,87 zł . 4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych -113 dofinansowań na łączną kwotę 143.973,00 zł . 5. Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym oraz instytucjom i stowarzyszeniom prowadzącym działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych zakupu sprzętu rehabilitacyjnego - 6 dofinansowań na łączną kwotę 5.764,66 zł. Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu 1. Umożliwienie pensjonariuszom Domu udziału w programach profilaktycznych: badania mammograficzne, cytologiczne, gruczołu krokowego, tętnicy aorty brzusznej. 2. Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (zakup sprzętu rehabilitacyjnego, tj. materacy przeciwoleżynowych, wózków inwalidzkich dla mieszkańców DPS w ramach dofinansowania z NFZ).
	4.1.3 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej poprzez: 1) dofinansowanie kosztów utrzymania tłumacza	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Dofinansowanie kosztów utrzymania tłumacza języka migowego. 2. Sfinansowanie tłumaczenia w języku migowym „Grudziądzkiego Przeglądu Tygodnia” nadawanego przez Telewizję Kablową Spółdzielni Mieszkaniowej (2.450,00 zł).

języka migowego dla osób niesłyszących, 2) świadczenie osobom niepełnosprawnym w miejscu ich zamieszkania usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, 3) wspieranie profesjonalnych form pomocy przy udziale wolontariuszy, 4) zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej poprzez dofinansowanie kosztów ich tworzenia i działalności, 5) tworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych, 6) utworzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	3. Dofinansowania działalności warsztatów terapii zajęciowej -wydatkowanie 1.397.394,97 zł , w tym ze środków PFRON kwotę 1.257.654,97 zł i 139.740,00 zł z budżetu miasta (Warsztat przy Al. Sportowców 1-3, prowadzony przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „TO - MY” –uczęszczało 85 osób niepełnosprawnych, terapia zajęciowa prowadzona była w ramach 17 pracowni). 4.Wspieranie profesjonalnych form pomocy przy udziale wolontariuszy poprzez zorganizowanie przez Urząd Miejski w Grudziądzu we współpracy GC Caritas Grudziądzkiego Forum Wolontariatu.
4.1.4 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym prawa do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym : 1) możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się w mieszkaniu i korzystania z jego urządzeń poprzez: -dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, -dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, -dofinansowanie likwidacji barier technicznych, 2) dostępu do obiektów użyteczności publicznej, poprzez: -bezwzględne przestrzeganie przy zatwierdzaniu projektów budowlanych nowobudowanych lub modernizowanych obiektów użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych dostępności dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich, zgodnie z obowiązującym prawem budowlanym, -stopniowe likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej , szczególnie w obiektach urzędów, instytucji i placówek miejskich, -opracowanie i bieżąca aktualizacja oraz rozpowszechnianie bazy informacyjnej o obiektach użyteczności publicznej bez barier architektonicznych,	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Udzielenie osobom niepełnosprawnym z powodu dysfunkcji narządu wzroku lub dysfunkcji znacznego stopnia obu kończyn górnych dofinansowań do: - zakupu sprzętu elektronicznego, jego elementów i oprogramowania - kosztów szkolenia w zakresie obsługi sprzętu elektronicznego i oprogramowania ze środków w ramach pilotażowego programu PFRON „Aktywny samorząd” moduł I obszar B. W ramach zadania zawarto 16 umów na łączną kwotę 66.140,87 zł. 2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym prawa do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się w mieszkaniu i korzystania z jego urządzeń poprzez wypłacenie 29 dofinansowań na łączną kwotę 38.162,63 zł. Wypłacone dofinansowania przeznaczono na likwidację: - barier architektonicznych – dla 6 osób niepełnosprawnych na kwotę 21.596,26 zł - barier w komunikowaniu się – dla 17 osób niepełnosprawnych na kwotę 12.837,17 zł - barier technicznych – dla 6 osób niepełnosprawnych na kwotę 3.729,20 zł. 3. Dokonanie likwidacji barier architektonicznych ze środków PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” w budynku Urzędu Miejskiego w Grudziądzu, tj. przystosowanie do obsługi osób niepełnosprawnych pomieszczenia przyziemia budynku przy ul. Ratuszowej 1 poprzez: - korektę płyt chodnika przed wejściem do przyziemia - niwelację progów i przystosowanie drzwi wejściowych - ułożenie posadzek antypoślizgowych wewnątrz pomieszczeń - stworzenie przystosowanego stanowiska do obsługi interesantów na wózkach inwalidzkich, - budowę toalety przystosowanej do potrzeb osób na wózkach inwalidzkich - budowę podjazdu łączącego pomieszczenia przyziemia z pozostałą częścią budynku i umożliwiającą dojazd do windy zapewniającej komunikację pionową wewnątrz budynku głównego Urzędu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 226.800,00 zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 74.645,30 zł.

3) możliwości swobodnego przemieszczania się i korzystania ze środków transportu poprzez: -umożliwienie osobom niepełnosprawnym, w szczególności poruszającym się na wózkach inwalidzkich, korzystania ze środków komunikacji miejskiej (zwiększenie liczby autobusów niskopodłogowych oraz przystosowanie tramwajów, utworzenie stałej linii inwalidzkiej obejmującej całe miasto, obsługiwanej przez autobusy wyposażone w windy do wózków inwalidzkich), -zwiększenie i zapewnienie wszystkim potrzebującym możliwości korzystania ze specjalistycznego transportu na zasadzie „tele-taxi” (mikrobusów) zwiększenie i wymiana taboru, -umożliwienie osobom niepełnosprawnym przebywającym w placówkach pomocy społecznej, warsztatach terapii zajęciowej oraz korzystającym z usług innych podmiotów działających na ich rzecz korzystania z samochodów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych (mikrobusów) – zakup samochodów, 4) możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się na terenie zabudowanym poprzez : -eliminację schodów i stopni wzdłuż chodników i ciągów pieszych, -lokalizowanie wszelkich „przeszkód” poza skrajnią ruchu pieszego, ze względu na bezpieczeństwo osób niewidomych, -stosowanie odpowiednich elementów nawierzchniowych i informacyjnych służących poprawie orientacji i ostrzegających o zmianie warunków ruchu, -obniżanie krawężników na przejściach i ciągach pieszych oraz stosowanie ramp przykrawężnikowych ułatwiających wejście i zejście, -zastosowanie zmiany koloru i faktury nawierzchni schodów i chodnika w rejonie przejścia, -zwiększenie liczby miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych.	4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości swobodnego przemieszczania się i korzystania ze środków transportu poprzez dofinansowanie ze środków pilotażowego programu PFRON pn. „Aktywny samorząd” następujących zadań : -kosztów uzyskania prawa jazdy kategorii B – 2 dofinansowania na kwotę 2.497,50 zł -zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 2 dofinansowania na kwotę 14.000,00 zł -kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 2 dofinansowania na kwotę 3.690,00 zł -zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – 3 dofinansowania na kwotę 47.936,00 zł. 5. Kontynuowanie odpłatnych usług transportowych dla osób niepełnosprawnych świadczonych na zasadzie tele -taxi przez Regionalny Szpital Specjalistyczny - obsłużono 5.329 zgłoszeń, przewożąc łącznie 12.059 pasażerów. Łącznie samochody przejechały 78.604 km, w tym 33.610 km z pasażerami. W 2013 roku z budżetu miasta na utrzymanie samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych wydatkowano kwotę 234.785,00 zł. 6. Zakupienie przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Grudziądzu 6 nowych autobusów niskopodłogowych wyposażonych w audiowizualny system informacji pasażerskiej. 7. Dofinansowanie w ramach środków PFRON z „Programu wyrównywania różnic między regionami II” zakupu nowych samochodów dla Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety przy ul. Bydgoskiej (środki PFRON 65.100,00 zł) oraz Stowarzyszenia Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „TO-MY” (środki PFRON 70.000,00 zł). 8. Zastosowanie licznych rozwiązań technicznych podczas przeprowadzanych remontów infrastruktury drogowej ułatwiających osobom niepełnosprawnym swobodne i bezpieczne poruszanie się: -odświeżenie linii ostrzegawczych i informujących o miejscu zatrzymywania się autobusów -obniżenie krawężników oraz zastosowanie innej faktury powierzchni przed przejściami dla pieszych -zmodernizowanie parkingu przed budynkiem Centrum Kultury Teatr przy ul. Focha (na parkingu wyznaczono dwa miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych) -rozpoczęcie prac dotyczących modernizacji linii tramwajowej (w projekcie modernizacji linii tramwajowej zaplanowano m.in. sygnalizację dźwiękową przy przejściach dla pieszych, zakończenie prac planowane jest na 2014 rok) -wymiana starej nawierzchni przy ul. Chełmińskiej z kostki betonowej na nową z płyt antypoślizgowych z wypukłym ryflem -dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych ośrodka wypoczynkowego nad Jeziorem Rudnickim (oddano do użytku jeden domek campingowy dostępny dla osób niepełnosprawnych, przystosowano także toalety i przebieralnie na plaży miejskiej). - zmieniono zasady parkowania w strefie płatnego parkowania w Grudziądzu (zniesiono uprawnienie do bezpłatnego parkowania w całej strefie pojazdów oznaczonych kartą parkingową; w związku z wprowadzonymi ograniczeniami wyznaczono 23 dodatkowe miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych). Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu Zapewnienie mieszkańcom DPS możliwości korzystania z samochodu przeznaczonego do przewozu
--	--

		osób niepełnosprawnych oraz wymiana nawierzchni utwardzonej z likwidacją barier architektonicznych.
	4.1.5 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans w dostępie do edukacji poprzez: 1) umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej korzystania z masowych placówek edukacyjnych - likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się, 2) tworzenie oddziałów integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach i zagwarantowanie ciągłości kształcenia integracyjnego, 3) zabezpieczenie usług transportowych dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w celu realizacji obowiązku szkolnego, 4) rozszerzenie wyposażenia Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych o zakup kolejnych materiałów bibliotecznych: autolektora dla czytelników niewidomych, kaset z „książką mówioną”, gier i zabawek edukacyjnych, książek niekonwencjonalnych, poradników metodycznych dla osób z różnymi dysfunkcjami, 5) zapewnienie zajęć rewalidacyjnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności (korekcyjne, logopedyczne, orientacji przestrzennej, nauki języka migowego).	Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej korzystania z masowych placówek edukacyjnych, tj: -Zespołu Szkół Specjalnych – 108 uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego -Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego Nr 1 – 253 uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego -Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego Nr 2 - 175 uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim. 2. Zapewnienie ciągłości kształcenia integracyjnego dzieciom niepełnosprawnym na bazie oddziałów integracyjnych w następujących przedszkolach oraz klas integracyjnych w następujących szkołach: - Przedszkole Miejskie „Kopernik” – 9 dzieci niepełnosprawnych w 2 oddziałach integracyjnych - Przedszkole Miejskie „Tarpno” – 4 dzieci niepełnosprawnych w 2 oddziałach integracyjnych - Szkoła Podstawowa Nr 15 – 21 uczniów niepełnosprawnych w szkole w 6 oddziałach integracyjnych - Szkoła Podstawowa Nr 18 – 21 uczniów niepełnosprawnych, 6 oddziałów integracyjnych - Gimnazjum Nr 6 – 25 uczniów niepełnosprawnych, 6 oddziałów integracyjnych - Zespół Szkół Ekonomicznych – 15 uczniów niepełnosprawnych, 4 oddziały integracyjne. 3. Likwidowanie barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych (zaopatrzenie obiektów w podjazdy, windy, montaż uchwyty dla dzieci niepełnosprawnych w łazienkach i toaletach). 4. Zabezpieczenie usług transportowych dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w celu realizacji obowiązku szkolnego: – przewóz dla 5 uczniów na kwotę 10.693,47 zł na koszt gminy - przewóz na koszt szkół : SP 18 – dowożono 1 ucznia na kwotę 1.501,74 zł, Gimnazjum Nr 6 – dowożono 2 uczniów na kwotę 570,24 zł, SOSW Nr 1 – dowożono 3 uczniów na kwotę 3.349,35 zł, SOSW Nr 2 – dowożono 1 ucznia na kwotę 338,85 zł, ZSS- dowożono 1 ucznia na kwotę 301,56 zł, ZSEkon.- dowożono 1 ucznia na kwotę 690,66 zł . 5. Zapewnienie zajęć rewalidacyjnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności (korekcyjne, logopedyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, EEG Biofeedback i inne). Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Zrealizowanie projektu pn. „Bezpieczne i odpowiednie warunki edukacji uczniów niepełnosprawnych w SOSW nr 1 w Grudziądzu”, w ramach którego wymieniono na antypoślizgowe podłogi w ciągach komunikacyjnych w budynku szkoły i internatu oraz przeprowadzono modernizację dwóch pomieszczeń higieniczno - sanitarnych w budynku szkoły. Sanitariaty przystosowano dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową poruszających się na wózkach inwalidzkich. Łączy koszt realizacji zadania wyniósł 156.396,80 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków PFRON – 79.991,97 zł. 2. Zabezpieczenie usług transportowych dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w celu realizacji obowiązku szkolnego poprzez dowóz dzieci na zajęcia szkolne - skorzystało 14 uczniów

		niepełnosprawnych, w tym : 9 osób korzystało z dowozu do szkół na terenie Grudziądza, a 5 osób otrzymywało zwrot kosztów dojazdów do szkół w Bydgoszczy. Łącznie na realizację zadania wydatkowano kwotę 17.445,87 zł. 3. Organizowanie zajęć rewalidacyjnych, logopedycznych, korekcyjnych, socjoterapeutycznych, EEG Biofeedback i innych w zależności od indywidualnych potrzeb uczniów. 4. Przeprowadzenie przez Koło Powiatowe w Grudziądzu Polskiego Związku Niewidomych następujących zajęć dla dzieci niepełnosprawnych: - z zakresu orientacji przestrzennej (naukę samodzielnego poruszania się i radzenia sobie z czynnościami dnia codziennego) - udział 5 dzieci - nauki Braille'a -udział 5 dzieci - grupowych zajęć akustyczno-muzycznych – udział 6 dzieci. 5. Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym (nauka w szkole policealnej lub w kolegium, studia, studia podyplomowe lub wszczęty przewód doktorski) w ramach pilotażowego programu PFRON „Aktywny samorząd” – moduł II - przyznano 51 dofinansowań na łączną kwotę 100.126,00 zł.
	4.1.6 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans w dostępie do kultury, sportu, rekreacji i turystyki poprzez: 1) dofinansowanie imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, 2) umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z placówek i imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych w mieście - likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się, 3) umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej (kluby sportowe, organizowanie zawodów sportowych, udział w mistrzostwach i turniejach), 4) umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności kulturalnej i artystycznej (warsztaty artystyczne, aukcje, wernisaże, widowiska, plenery, koncerty).	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Dofinansowanie ze środków miejskich następujących imprez organizowanych przez Centrum Rehabilitacji im. Biskupa Jana Chrapka: - XVI Ogólnopolskiego Przeglądu Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych - Ogólnopolskich Zawodów z okazji Światowego Dnia Poświęconego Osobom Niepełnosprawnym - Międzynarodowego pleneru malarskiego i ogólnopolskich konfrontacji artystycznych w Ustce oraz - wyjazdu integracyjnego do Pucka organizowanego przez Stowarzyszenie „Zawsze Można Pomóc” - imprezy integracyjnej w Ustroniu Morskim organizowanej przez Koło Powiatowe w Grudziądzu Polskiego Związku Niewidomych - spotkania wigilijne i spotkania z Mikołajem dla dzieci organizowanych przez Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Grudziądzu. 2. Dofinansowanie działalności Centrum Rehabilitacji im. ks. Biskupa Jana Chrapka obejmującej: - systematyczne szkolenia sportowe w sekcjach: lekkiej atletyki, podnoszenia ciężarów, strzelectwa sportowego oraz rekreacji i sportu - organizację imprez sportowych: Drużynowe Mistrzostwa Polski w Podnoszeniu Ciężarów, Ogólnopolskie zawody z okazji Światowego Dnia Poświęconego Osobom Niepełnosprawnym, obóz sportowy dla niepełnosprawnych - udział w imprezach sportowych: Ogólnopolskie Zawody Osób Niepełnosprawnych w Strzelectwie Sportowym, VII Ogólnopolskie Zawody Sportowe w Podnoszeniu Ciężarów „Bursztynowa Sztanga”, Otwarty Miting Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce w Słubicach, XI Miting Lekkoatletyczny dla Niepełnosprawnych w Gdańsku, Otwarte Mistrzostwa Niemiec w Lekkiej Atletyce w Berlinie, Otwarte Mistrzostwa Polski Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce w Słubicach, Mistrzostwa Świata w Lekkiej Atletyce w Lyon, Indywidualne Mistrzostwa Polski w Podnoszeniu Ciężarów w Bydgoszczy, Integracyjny Turniej w Wyciskaniu sztangi leżąc w Szczecinku, Ogólnopolski Turniej

	Bocci, Integracyjny turniej „Sport bez granic” w Grudziądzu, Puchar Polski w Wyciskaniu Sztangi „Łuczniczka” w Bydgoszczy, Zawody w Podnoszeniu Ciężarów „Srebrna sztanga”, Mistrzostwa Polski w Strzelectwie Sportowym. 3. Umożliwienie udziału uczestnikom warsztatów terapii zajęciowej w IX spartakiadzie osób niepełnosprawnych i przyjaciół zorganizowanej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „TO-MY”. 4. Zapewnienie niepełnosprawnym mieszkańcom miasta korzystanie z różnorodnych form rehabilitacji w ramach działalności Centrum Rehabilitacji im. ks. Biskupa Jana Chrapka poprzez: - zajęcia w sekcji plastycznej, emisji głosu i wokalnno-muzycznej - organizację imprez kulturalnych: Ogólnopolski Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych, plener malarski w Ustce, koncert podczas Ogólnopolskich zawodów sportowych z okazji Światowego Dnia Poświęconego Osobom Niepełnosprawnym. 5. Zorganizowanie przez Ośrodek Czytelnictwa Osób Niepełnosprawnych przy Bibliotece Miejskiej w Grudziądzu wystawy prac osób niepełnosprawnych oraz spotkania z niepełnosprawnymi artystami, m.in. - wystawę fotograficzną uczniów klasy fotograficznej Specj. Ośrodka Szk.-Wych. Nr 2, - koncert grupy muzycznej działającej przy Polskim Związku Niewidomych Koło Powiatowe w Grudziądzu - spotkanie integracyjne z artystami niepełnosprawnymi (m.in. Przemysławem Cackowskim, Januszem Kamińskim, Krzysztofem Kosowskim) połączone z warsztatami plastycznymi, literackimi i muzycznymi. Wydział Kultury, Sportu i Promocji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Dofinansowanie imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. 2. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z placówek i imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych w mieście - likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się. 3. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej (kluby sportowe, organizowanie zawodów sportowych, udział w mistrzostwach i turniejach). 4. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności kulturalnej i artystycznej (warsztaty artystyczne, aukcje, wernisaże, widowiska, plenery, koncerty). Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu 1. Zorganizowanie wycieczek turystycznych, wyjścia do kina, teatru oraz imprez plenerowych dla mieszkańców DPS i zaprzyjaźnionych placówek. 2. Umożliwienie mieszkańcom DPS udziału w turnieju sportowym „Seni Cup 2013”.
4.1.7 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym rehabilitacji zawodowej poprzez: 1) umożliwienie osobom niepełnosprawnym udziału w szkoleniach i przekwalifikowaniach zawodowych, 2) wspieranie pracodawców w tworzeniu i	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Zapewnianie osobom niepełnosprawnym rehabilitacji zawodowej poprzez umożliwienie osobom niepełnosprawnym udziału w szkoleniach i przekwalifikowaniach zawodowych dzięki współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Grudziądzu, w efekcie której: - 13 osób niepełnosprawnych skorzystało ze szkoleń

	przystosowywaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do ich potrzeb i możliwości, 3) udzielanie pożyczek osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie indywidualnej działalności gospodarczej lub rolniczej, 4) udzielanie dofinansowania do oprocentowania kredytów bankowych zaciąganych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub na prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, 5) utworzenie zakładu aktywności zawodowej.	- 23 osoby niepełnosprawne podjęły staż - 27 osób niepełnosprawnych znalazło zatrudnienie w formie robót publicznych - 199 osób niepełnosprawnych skorzystało z usług pośrednictwa pracy - 188 osób niepełnosprawnych skorzystało z poradnictwa zawodowego. 2. Wyposażenie ze środków PFRON 5 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym 2 stanowiska w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II”. W ramach zadania utworzono następujące stanowiska pracy: szwaczka – 2 stanowiska, sprzedawca, pracownik produkcji, operator linii do belowania. Przeznaczono na ten cel środki w łącznej kwocie 172.486,99 zł, w tym 57.492,00 zł w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II”. Ponadto 4 miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych dofinansowano ze środków Funduszu Pracy w łącznej kwocie 62.290,00 zł.
	4.1.8 Rozszerzenie form współpracy z organizacjami pozarządowymi reprezentującymi osoby niepełnosprawne poprzez: 1) tworzenie we współpracy z organizacjami pozarządowymi bazy danych o osobach niepełnosprawnych zamieszkających na terenie Grudziądza oraz organizacjach działających na ich rzecz, 2) wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, 3) zapewnienie udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych (np. tworzenie katalogów w ramach likwidacji barier funkcjonalnych), 4) opiniowanie przez przedstawicieli osób niepełnosprawnych projektów uchwał i programów dotyczących osób niepełnosprawnych, 5) organizowanie spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz spotkań indywidualnych z organizacjami pozarządowymi w celu bieżącego informowania o obowiązujących rozwiązaniach prawnych i wynikających z nich uprawnieniach.	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Zaktualizowanie „Mapy aktywności” (na podstawie ankiet otrzymanych od organizacji pozarządowych) zawierającej dane adresowe i najważniejsze informacje o organizacjach pozarządowych działających w mieście, w tym o organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych (na dzień 31 grudnia 2013 r. w „Mapie aktywności” znajdowały się 123 organizacje, w tym 22 organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych). 2. Udzielenie wsparcia finansowego następującym organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób niepełnosprawnych: - „Amazonki” Grudziądz – zajęcia rehabilitacyjne dla niepełnosprawnych kobiet po zabiegu mastektomii (15.120,00 zł) - Centrum Rehabilitacji im. ks. Biskupa Jana Chrapka – zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do rehabilitacji społecznej poprzez szkolenia sportowe, warsztaty artystyczne, odnowę biologiczną, organizację imprez (130.000,00 zł) - Grudziądzkiemu Centrum „Caritas” im. Błogosławionej Juty – prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych (26.040,00 zł) - „JESTEM” Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia – Klub Integracji Społecznej (10.600,00 zł) - Polskiemu Związkowi Niewidomych Okręg Kujawsko-Pomorski – zajęcia rehabilitacji podstawowej dla osób niewidomych oraz podopiecznych dzieci, konferencja pn. „Świat dotyku i dźwięku”, spotkanie z Mikołajem dla podopiecznych dzieci, spotkanie wigilijne dla dorosłych, wycieczka do Ustronia Morskiego (20.540,00 zł) - Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Autystycznym i Poszkodowanym w Wypadkach – Ośrodek terapii behawioralnej dla dzieci z autyzmem „Sesamie otwórz się” (60.000,00 zł) - Stowarzyszeniu „Zawsze Można Pomóc” – spotkania grupowe z psychologiem i wycieczka integracyjna (3.100,00 zł) - Towarzystwu Przyjaciół Downa – warsztaty dla rodziców i opiekunów „Jak wspierać seksualność osób z zaburzeniami rozwoju” (4.600,00 zł). Łączna kwota udzielonych dotacji wynosiła 270.000,00 zł. 3. Opiniowanie przez przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób

	niepełnosprawnych, zasiadających w Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych następujących projektów: - Uchwały Rady Miejskiej Grudziądza w sprawie określenia zadań, na realizację których przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2013 roku, a następnie projekty jej zmian - Zarządzenia Prezydenta Grudziądza w sprawie przyjęcia harmonogramu działań służących realizacji w 2013 roku celów zawartych w „Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Grudziądzu w latach 2004-2015” - Zarządzenia Prezydenta Grudziądza w sprawie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych - Uchwały Rady Miejskiej Grudziądza w sprawie oceny działalności w 2012 roku warsztatu terapii zajęciowej prowadzonego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „TO-MY” - projektów złożonych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” oraz - opiniowanie lokalizacji nowych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych w strefie płatnego parkowania w Grudziądzu - dokonanie pozytywnej oceny realizacji w 2012 roku „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Grudziądzu w latach 2004-2015”.
--	---

5. Cel operacyjny: Doskonalenie systemu pomocy dziecku oraz rodzinie dysfunkcyjnej i problemowej

Działanie	Nazwa zadania	Efekty uzyskane w wyniku realizacji zadania
5.2 Tworzenie optymalnych warunków rozwoju i zaspokajania potrzeb dziecka pozbawionego opieki rodziców.	5.2.1. Propagowanie i rozwijanie rodzinnej opieki zastępczej – pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych (Bank Rodzin Zastępczych).	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Propagowanie i rozwijanie rodzinnej opieki zastępczej poprzez realizację następujących projektów: - festyn zorganizowany dla rodzin zastępczych, dzieci przebywających w zastępczych formach opieki oraz społeczności Grudziądza z okazji obchodów „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego” opatrzony oprawą medialną, w której wzięły udział rodziny zastępcze i kandydaci do pełnienia w/w funkcji - udział ok. 300 osób, pozyskanie 5 kolejnych kandydatów na zastępczych rodziców. - „Rodzinne Kolędowanie” – spotkanie rodzin zastępczych, dzieci wychowujących się w tych rodzinach oraz rodziców biologicznych - wykonanie kalendarza ściennego na rok 2014 „Zostań rodzicem zastępczym” z wizerunkiem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej – 1000 szt., dystrybucja w wielu instytucjach miasta Grudziądza, m.in. w Urzędzie Miejskim, ZUS, szkołach, przedszkolach, ośrodkach zdrowia itp. - kontynuowanie grupy wsparcia grudziądzkich rodzin zastępczych „Wzajemna pomoc - 6 spotkań.
	5.2.2 Opiniowanie na potrzeby Sądu kandydatów na rodziny zastępcze.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Wydanie 21 opinii dot. kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
	5.2.8 Udzielanie pomocy materialnej wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Objęcie łącznie 77 pełnoletnich wychowanków pomocą z tytułu usamodzielnienia.

	wychowawcze i zakłady poprawcze na kontynuowanie nauki i ekonomiczne usamodzielnienie.	
5.3 Kompleksowe wspieranie dzieci i rodziny celem odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych i przywrócenia właściwego funkcjonowania w społeczeństwie.	5.3.1 Kompensowanie deficytów wychowawczych poprzez rozwój dziennych form wsparcia oraz wczesnej interwencji na bazie istniejącej infrastruktury: - świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, - Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego, - Centrum Profilaktyki i Terapii, - placówki oświatowe, - organizacje pozarządowe.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Wspieranie dzieci i rodzin poprzez organizowanie ich udziału w następujących programach : - „Rodzina zawsze razem” – piknik integracyjny - program terapeutyczny C. Soutton pt. „ Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci” – 52 osoby - „Szkoła dla rodziców” – 76 osób - warsztaty edukacyjno-profilaktyczne „Rodzice otwórzcie oczy” – 11 osób - „Odpowiedzialne rodzicielstwo” – 26 osób - zajęcia edukacyjno-profilaktyczne nt. współczesnych niebezpieczeństw grożących dzieciom – 400 osób - zajęcia edukacyjno-profilaktyczne nt. środków psychoaktywnych – 200 osób - indywidualne spotkania z rodzicami w świetlicach socjoterapeutycznych – 232 osoby. Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu Działalność Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w ramach placówki interwencyjnej i socjalizacyjnych: 1. Placówka interwencyjna przy ul. Mikołaja z Ryńska 8a – 26 miejsc 2. Placówka socjalizacyjna przy ul. Mikołaja z Ryńska 8 – 30 miejsc 3. Placówka Socjalizacyjna przy ul. Kochanowskiego – 30 miejsc 4. Placówka Socjalizacyjna przy ul. Śniadeckich – 10 miejsc 5. Placówka Socjalizacyjna przy ul. Bruna - Milczewskiego – 9 miejsc 6. Placówka socjalizacyjna, ul. Śniadeckich 52/2 - 10 miejsc. Łącznie w placówkach CPDiPR objęto opieką 154 dzieci w ciągu całego roku.
	5.3.2 Organizowanie indywidualnych zajęć dla dzieci (reedukacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych).	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Realizowanie zajęć indywidualnych w placówkach wsparcia dziennego: -terapia pedagogiczna – dla 166 dzieci -psychoterapia psychodynamiczna krótkoterminowa – dla 4 dzieci -pomoc w nauce – dla 77 dzieci -rozmowy indywidualne -zajęcia indywidualne z dzieckiem z rodziny dysfunkcyjnej z zaburzeniami zachowania – dla 1 dziecka. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu Organizowanie indywidualnej terapii dzieci i młodzieży z problemami rozwojowymi – 72 osoby . Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu 1. Przeprowadzenie zajęć korekcyjno - kompensacyjnych dla dzieci młodszych - objęto 9 dzieci. 2. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych - objęto 45 dzieci. 3. Zorganizowanie indywidualnej pomocy w nauce dla dzieci z opóźnieniami organizacyjnymi - objęto 47 dzieci. 4. Przeprowadzenie zajęć socjoterapeutycznych – 6 dzieci.

		Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Organizowanie indywidualnych zajęć dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo objętych opieką asystentów rodziny poprzez umożliwienie im udziału w następujących projektach edukacyjnych: - „Podaj Łapę” - „Rodzinne Plażowanie” - „Myśliwi Uczą” - „Baw się i ruszaj”.
	5.3.3 Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży (Centrum Profilaktyki i Terapii, Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego).	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Realizowanie zajęć socjoterapeutycznych w 8 placówkach wsparcia dziennego- 427 dzieci.
	5.3.4 Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach i przedszkolach: - warsztaty psychologiczne dla dzieci i młodzieży, - tworzenie i wspieranie grup samopomocowych, - zajęcia wyrównawcze.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Realizowanie następujących programów profilaktycznych dla przedszkoli i szkół: - „Cukierki” dla dzieci w Przedszkolach Miejskich „Tarpno”, „Kopernik”, „Strzemięcin” i „Lotnisko” oraz w Przedszkolu Niepublicznym „Dom Małego Skrzata” i w Szkole Podstawowej Nr 2 - „Magiczne kryształki” dla dzieci w Przedszkolach Miejskich „Rząd”, „Kopernik”, „Lotnisko” i „Strzemięcin”, „Tarpno” oraz w Przedszkolu Niepublicznym „Dom Małego Skrzata” i w Szkole Podstawowej Nr 20 - „Przyjaciele Zippiego” dla dzieci z Przedszkola Miejskiego „Lotnisko” - „Oddycham czystym powietrzem” w Przedszkolu Miejskim Tarpno - „Saper” w Gimnazjum nr 2 - „Uzależnieniom NIE!” w SOSW nr 2 oraz Szkole Podstawowej nr 9 - „Odczuwaj, ufaj, mów” w Szkole Podstawowej nr 3 - „Przygoda z modelarstwem” w Szkole Podstawowej nr 20 - „Czysty język mamy, bo nie przeklinamy” w szkole Podstawowej nr 20.
	5.3.5 Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez udostępnianie obiektów szkolnych (sale, boiska), udział w zajęciach sportowych, turystycznych i kulturalnych.	Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu 1. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w szkołach na kwotę 540.500,00 zł, w wymiarze 748 godzin tygodniowo z udziałem 5988 uczniów. 2. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w okresie ferii zimowych w wymiarze 820 godzin, z udziałem 2.433 uczniów. 3. Realizowanie zajęć pozalekcyjnych – sportowych finansowanych z budżetu miasta kwotę 299.360,24 zł w wymiarze 1888 godzin tygodniowo dla 2.521 uczniów. 4. Realizowanie projektu dotowanego z Ministerstwa Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych na kwotę 83.100,00 zł - zajęcia w wymiarze 250 godzin tygodniowo z udziałem 1.379 uczniów. 5. Realizowanie projektu pt. „Komunikacja kluczem do integracji” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Priorytetu III Wysoka jakość systemu oświaty Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe”, którego celem było ograniczenie procesu wykluczenia społecznego uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół objętych projektem, włączenie ich w publiczną komunikację i zaktywizowanie ich potencjału osobowego,

		emocjonalnego oraz społecznego. W ramach projektu realizowano program innowacyjny. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Organizowanie w świetlicach socjoterapeutycznych i Młodzieżowym Klubie Socjoterapeutycznym zajęć tematycznych mających na celu rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży (zajęcia plastyczne, muzyczne, sportowe, manualne, modelarskie, taneczne, fotograficzne, oraz wyjścia np. basen, kino, kręgle, solanki). Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu 1. Zorganizowanie wypoczynku z realizacją programów socjoterapeutycznych: -Program dla dzieci młodszych z trudnościami w nawiązywaniu kontaktów społecznych i obniżoną aktywnością- realizowany podczas wypoczynku zimowego w Trójmieście, 7 wychowanków z placówki socjalizacyjnej przy ul. Milczewskiego Bruna 5/1 - Zajęcia „Lubię siebie”- realizowane podczas wypoczynku zimowego w Szteklinie, 7 wychowanków z placówki socjalizacyjnej przy ul. Śniadeckich 52/2 -Program dla dzieci z zaburzeniami zachowania - realizowany podczas wypoczynku letniego w Ustianowej, 40 wychowanków -Program dla młodzieży „Integracja grupowa, relacje interpersonalne”- realizowany podczas wypoczynku letniego nad jeziorem Rudnickim, 15 wychowanków - Program dla dzieci młodszych z problemami w adaptacji i integracji grupowej realizowany podczas wypoczynku letniego nad jeziorem Rudnickim, 25 wychowanków - Program profilaktyczny kształtujący zachowania prospołeczne realizowany podczas obozu żeglarskiego po jeziorze Jeziorak w ramach programu „Prawym halsem ku dorosłości”, 18 wychowanków. W zorganizowanych formach wypoczynku wzięło udział 120 wychowanków. 2. Zorganizowanie zajęć sportowych w klubie „Olimpia” oraz w innych klubach sportowych na terenie miasta - udział 2 wychowanków. 3. Korzystanie z obiektu sportowego „Orlik” - 40 wychowanków. 4. Zorganizowanie zajęć sportowych w klubie „Stal”- 3 wychowanków.
	5.3.6 Rozwijanie w placówkach szkolnych i opiekuńczo-wychowawczych systemu pomocy w nauce (korepetycje) - wolontariat uczniowski i nauczycielski.	Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu Kontynuowanie współpracy z gimnazjami oraz szkołami średnimi z Grudziądza, a także studentami uczelni pedagogicznych - realizowanej zgodnie z Wewnętrznym Programem Pracy z Wolontariatem.
	5.3.8 Poszerzanie poradnictwa specjalistycznego i rodzinnego dla rodzin dysfunkcyjnych w organach publicznych i organizacjach pozarządowych: - inicjowanie powstawania poradni rodzinnych, - treningi umiejętności wychowawczych i psychospołecznych, - grupy wsparcia dla rodziców, - terapia zajęciowa, - konsultacje dla rodziców.	Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu Poszerzanie poradnictwa specjalistycznego i rodzinnego dla rodzin dysfunkcyjnych poprzez: - rozmowy indywidualne – 218 osób - grupy wsparcia dla rodziców - 8 osób - grupy psychoedukacyjne – 18 osób - porady telefoniczne – 61 osób -spotkania z pracownikami OTUDiM w grudziądzkich szkołach podczas wywiadówek i w ramach punktów konsultacyjnych -200 osób. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu

	1. Prowadzenie terapii systemowej rodzin - 6 rodzin. 2. Udzielenie rodzicom porad i konsultacji (1126 osób), w ramach Punktów funkcjonujących w poradni, tj. : - Punktu Konsultacyjnego ds. Dzieci z Zaburzeniami Zachowania i Niedostosowaniem Społecznym - Punktu Konsultacyjnego ds. Dzieci i Młodzieży ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się - Punktu Konsultacyjnego ds. Dzieci i Młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi/ Wczesnego Wspomagania Rozwoju - Punktu Konsultacyjnego ds. Dzieci Zdolnych - Punktu Konsultacyjnego ds. Doradztwa Zawodowego - Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie, w tym przemoc seksualna - Logopedycznego Punktu Konsultacyjnego - Punktu Konsultacyjnego ds. interwencji kryzysowych i mediacji - Punktu Konsultacyjnego ds. terapii metodą EEG Biofeedback. Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu Prowadzenie indywidualnych zajęć w zakresie nabywania umiejętności wychowawczych dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w placówce oraz dla rodzin z terenu miasta: - działalność Poradni Rodzinnej prowadzonej przez psychologa – objęto 229 rodzin, udzielono 348 porad - nadzorowanie kontaktów rodziców z dziećmi na zlecenie sądu (czuwanie nad prawidłowością kontaktów, relacjami w rodzinie podczas spotkań, prawidłowością oddziaływań wychowawczych) – objęto 4 rodziny - realizacja programu „Wspieranie rodzin własnych wychowanków przebywających w Centrum” – objęto 10 rodzin - zebranie dla rodziców dzieci przebywających w placówce, połączone ze szkoleniem przez specjalistów placówki dotyczącym skutecznych form oddziaływań na dziecko, odpowiednich do ich potrzeb rozwojowych. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu Udzielanie wsparcia w postaci : 1. Poradnictwa prawnego - 352 porady 2. Poradnictwa psychologicznego - 1.076 konsultacji psychologicznych, które dotyczyły: - przemocy (261 porad), - zaburzeń i chorób psychicznych (myśli samobójcze, nerwica, depresja, schizofrenia), dokonywanie diagnozy, udzielanie wsparcia (223 konsultacje), - problemów wychowawczych (nierealizowanie obowiązku szkolnego, zaburzenia zachowania dzieci, niejasny system nagradzania i karania), diagnozowanie trudności wychowawczych, przekazywanie wskazówek wychowawczych (103 konsultacje), - diagnozowania kandydatów na rodziny zastępcze i osób pełniących funkcję rodzin zastępczych (99 konsultacji), - osób uzależnionych (alkohol, narkotyki, leki i inne uzależnienia), diagnoza problemu, udzielanie wsparcia (79 konsultacji), - problemów rodzinnych, tj. konfliktów, zaburzeń relacji między członkami rodzin, rozwodów,
--	---

		różnych sytuacji dnia codziennego i emocji z tym związanych - przeżywanie żałoby, choroby (161 konsultacji). Poradnictwo na rzecz dzieci dotyczyło problemów emocjonalnych, zaburzeń zachowania, trudności w szkole, przemocy i alkoholizmu w rodzinie (150 konsultacji). 3. Poradnictwa rodzinnego – konsultacje w 575 środowiskach.
	5.3.10 Podwyższanie wiedzy i umiejętności pedagogów, pracowników socjalnych, terapeutów zajmujących się rodzinami niewydolnymi wychowawczo.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu 1. Podwyższanie przez pracowników kwalifikacji zawodowych poprzez udział w następujących szkoleniach: - Rola superwizji we wzmacnianiu rodzicielstwa zastępczego – 1 pracownik socjalny - Organizacja pieczy zastępczej – 1 koordynator pieczy zastępczej - Nowe rozwiązania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i syst. pieczy zast. – 1 asystent rodziny - Specjalizacja II stopnia dla pracowników socjalnych w obszarze pracy z rodzinami niewydolnymi wychowawczo – 1 pracownik socjalny. Centrum Profilaktyki i Terapii w Grudziądzu 1. Przeprowadzenie konsultacji pracowników Ośrodka Terapii Uzależnień Dzieci Młodzieży z 23 pedagogami szkolnymi w ZS nr 1, IVLO, ZSO 4, ZSO nr 2, Gim.2, Gim.6, Gim 7, Gim 8, Gim 12, II LO, ZSR, ZSO 3, ZSHG, ZSM, ZSBiP, ILO, SP 5, Gim 9, Gim 4, ZSE, SP 18, ZST. 2. Zorganizowanie szkolenia „Grupa Balinta” dla 8 osób pracujących w obszarze pomocowym (pracownicy Świetlic Socjoterapeutycznych, OTUDiM, asystent rodzinny MOPR oraz 2 pracowników CPDiPR). 3. Zorganizowanie szkolenia „Dialog motywujący w pracy z trudną młodzieżą”, dla pedagogów gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych, pracowników Centrum oraz Urzędu Miejskiego - 17 osób. 4. Zorganizowanie szkolenia „Przeciwdziałanie uzależnieniom w placówkach oświatowo-wychowawczych” dla pedagogów oraz nauczycieli grudziądzkich szkół (SOSW, Gim 9, Gim 7, ZSPiB) – 140 osób. 5. Zorganizowanie superwizji dla 5 pracowników Centrum.

Opracowała:

Małgorzata Suchomska

Kierownik

Działu Wspierania Rodziny i Interwencji Kryzysowej